

Obstarávateľ:
Úrad Košického samosprávneho kraja
Nám. Maratónu Mieru 1
042 66 Košice

„Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 - 2037 (s výhľadom do roku 2030)“

Primerané hodnotenie vplyvov plánu na územia Natura 2000

Apríl 2024

Spracovateľ dokumentácie:

EKOJET, s.r.o.
priemyselná a krajinná ekológia

Staré Grunty 9A, 841 04 Bratislava, Slovenská republika
Tel.:(+421 2) 45 69 05 68
e-mail: info@ekojet.sk
www.ekojet.sk

Obsah

1. Úvod	1
2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané hodnotenie (kvalita, dostupnosť, úplnosť a podrobnosť podkladov)	3
3. Postup vypracovania primeraného hodnotenia.....	4
4. Informácie o pláne, programe alebo projekte (rozsah, lokalizácia, technické a technologické riešenie, varianty, termín realizácie a prípadne aj ukončenia prevádzky)	5
5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000 (uviesť a zdôvodniť výber)	8
6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000.....	10
6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany	44
6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany (predovšetkým významnosti identifikovaných vplyvov na dotknuté predmety ochrany ako významný negatívny vplyv, mierne negatívny vplyv, žiadny vplyv, významný pozitívny vplyv, mierne pozitívny vplyv, pre plány a programy aj nevyhodnotiteľný vplyv)	44
6.3. Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov (kumulatívne účinky spolu s účinkami realizovaných a pripravovaných plánov, programov a projektov)	44
7. Vyhodnotenie vplyvov plánu, programu alebo projektu na integritu území sústavy Natura 2000.....	45
8. Návrh zmierňujúcich opatrení.....	45
9. Záver	46
10. Použité zdroje údajov	47

1. Úvod

Primerané hodnotenie vplyvov strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“ na dotknuté územia sústavy Natura 2000 je vypracované na základe špecifickej požiadavky vyplývajúcej z vydaného rozsahu hodnotenia (č. OU-KE-OSZP1-2023/016708, zo dňa 24.05.2023):

2.2.1. Dôkladne vyhodnotiť možné vplyvy na životné prostredie, ktoré môžu nastať v dôsledku realizácie strategického dokumentu, najmä vo vzťahu k chráneným územiám národnej i európskej sústavy, územného systému ekologickej stability a ostatným záujmom ochrany prírody, zhodnotiť rozsah navrhovaných aktivít, popísať a vyhodnotiť strety s ochranou prírody a krajiny.

Cieľom predloženého primeraného hodnotenia je potvrdiť alebo vylúčiť, že plán, jeho aktivity a projekty môžu mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany a v prípade konštatovania nevyhodnotiteľného vplyvu opísať možné budúce riziká a povinnosti investorov viažuce sa najmä k potrebe podrobného hodnotenia už s konkretizáciou rozsahu a lokalizácie činnosti. Všetky budúce aktivity vyplývajúce z napĺňania cieľov a opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR.

Natura 2000 predstavuje sústavu chránených území členských krajín Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Jej hlavným cieľom je zachovať prírodné dedičstvo, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzväčnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej EÚ.

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

- 1) Smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako Smernica o vtácoch – Birds Directive), ktorou sa vyhlasujú osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA), v národnej legislatíve ide o chránené vtáčie územia (CHVÚ).
- 2) Smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (známa tiež ako Smernica o biotopoch – Habitats Directive), ktorou sa vyhlasujú osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC). V národnej legislatíve ide o územia európskeho významu (ÚEV), ktoré sa následne vyhlasujú v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Potreba a postup hodnotenia vplyvov plánov na územia sústavy Natura 2000 vyplýva zo Smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, konkrétne z článku 6 ods. 3) a 6 ods. 4).

Článok 6 ods. 3) – Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí s určitou lokalitou alebo nie je pre starostlivosť o ňu nevyhnutný, ale pravdepodobne bude mať na túto lokalitu významný vplyv buď samostatne alebo v kombinácii s inými plánmi a projektmi, bude predmetom primeraného hodnotenia jeho dopadov na lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Z hľadiska záverov hodnotenia dopadov na lokalitu a s ohľadom na ustanovenia v článku 6 ods. 4 príslušné národné

orgány schvália tento plán alebo projekt len vtedy, keď zistia, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu príslušnej lokality a v prípade, že je to vhodné, prihliadnu tiež na stanovisko verejnosti.

Článok 6 ods. 4) – Ak sa aj napriek negatívne hodnoteniu dopadov na lokalitu a neexistenciu alternatívnych riešení musí plán alebo projekt realizovať z naliehavých dôvodov prvoradého verejného záujmu vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie ochrany celkovej spojitosti sústavy Natura 2000. O prijatých kompenzačných opatreniach bude informovať Európsku komisiu (ďalej len „EK“). Ak sa na príslušnej lokalite vyskytujú prioritné typy biotopov a / alebo prioritné druhy, jediné dôvody, na ktoré je možné prihliadať sú tie, ktoré sa týkajú ľudského zdravia alebo verejnej bezpečnosti, priaznivých dôsledkov prvoradého významu z hľadiska životného prostredia alebo podľa stanoviska EK iných naliehavých dôvodoch prevažujúceho verejného záujmu.

Hodnotenie vplyvov plánu na územia sústavy Natura 2000 je vypracované v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Primerané hodnotenie rieši vplyvy na územia Natura 2000 – chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané hodnotenie (kvalita, dostupnosť, úplnosť a podrobnosť podkladov)

Strategický dokument predstavuje plán všeobecného charakteru. Strategický dokument neopisuje žiadne činnosti, ktoré by bolo možné presne lokalizovať ani neobsahuje opisy technických riešení a rozsah činnosti.

Podkladom pre vypracovanie primeraného hodnotenia bol predovšetkým samotný strategický dokument a koncept správy o hodnotení strategického dokumentu, legislatívne dokumenty a metodické materiály:

- „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“, Košický samosprávny kraj, 12/2023,
- Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, SAŽP, 2023,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Starostlivosť o územia Natura 2000 (Ustanovenia článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín), MŽP SR 2002,
- Komplexný monitorovací systém ŠOP SR (<http://www.biomonitoring.sk/>),
- Mapový portál <http://maps.sopsr.sk/>,
- Natura 2000 – Sústava chránených území členských krajín EÚ, <http://www.sopsr.sk/natura/>,
- <https://natura2000.eea.europa.eu/>.

Vzhľadom k charakteru posudzovaného strategického dokumentu nie sú súčasťou tohto hodnotenia rozsiahle údaje o navrhovanej činnosti, technický a technologický popis stavieb, aktivít, údaje o vstupoch, výstupoch ani o dotknutých územia sústavy Natura 2000. Cieľom hodnotenia je zistiť, či môžu mať jednotlivé aktivity vyplývajúce zo strategického dokumentu vplyvy na predmety, ciele ochrany a integritu území Natura 2000 a v prípade zistenia možného ovplyvnenia, resp. nemožnosti vylúčiť ovplyvnenie, navrhnúť potrebné opatrenia, prípadne primerané hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.

3. Postup vypracovania primeraného hodnotenia

Vzhľadom k všeobecnému charakteru strategického dokumentu bez lokalizovateľných aktivít a činností, zahŕňajúci celý Košický samosprávny kraj, nebol v rámci predloženého primeraného hodnotenia spracovaný terénny prieskum ani neboli realizované konzultácie s odborníkmi na jednotlivé predmety ochrany.

Spôsob spracovania primeraného hodnotenia zodpovedá charakteru hodnoteného dokumentu (ide o koncepčný materiál vytvárajúci rámec pre budúce projekty a výzvy pre samosprávy, fyzické osoby a ďalšie subjekty na území KSK) a je preto len akýmsi prípravným hodnotením s cieľom popísať riziká ďalších aktivít a činností vyplývajúcich z priorit a cieľov strategického dokumentu vo vzťahu k územiám sústavy Natura 2000 a ich predmetom ochrany.

V zmysle platnej metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023), *podrobnosť možného vyhodnotenia vplyvov plánov na územia sústavy Natura 2000 úzko súvisí s úrovňou podrobnosti spracovania samotných plánov. Plány je z tohto pohľadu, možné rozdeliť do troch skupín:*

- plány všeobecného charakteru (málo konkrétne, bez územného priemetu, napr. všeobecné koncepcie či politiky, napr. Koncepcia ochrany ovzdušia),
- *sektorové/rezortné plány alebo programy (plánované projekty je možné v plánoch identifikovať, majú územný priemet, napr. rezortné koncepcie: Stratégia rozvoja dopravy, Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu),*
- *územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC, ÚPN O, Zmeny a doplnky ÚPD)*

Pri tomto type plánu je možné, že vplyvy bude možné vyhodnotiť vplyvy len pre niektoré jeho časti. V takomto prípade sa pre ostatné časti plánu (projekty, aktivity) uvedie vplyv ako „nevyhodnotiteľný“ a odkáže na nevyhnutnosť hodnotiť tieto projekty/aktivity na nižšej (spravidla projektovej) úrovni. Tento spôsob hodnotenia by však nemal byť dôvodom na absenciu hodnotenia významnosti plánu ako celku.

V prípade strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“ ide o prvý z trojice uvedených typov plánov, pri žiadnej z činností popisovaných v pláne nie je známy územný priemet, ide o koncepčný dokument, ktorého niektoré aktivity však s vysokou pravdepodobnosťou budú mať vplyv na územia sústavy Natura 2000 a ich predmety ochrany.

Nosná časť spracovávaného primeraného hodnotenia predstavovala štúdium a analýzu textov hodnoteného strategického dokumentu spolu so štúdiom ostatných a metodických podkladových materiálov a následné zhodnotenie predpokladaného vplyvu aktivít vyplývajúcich zo strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000.

4. Informácie o pláne, programe alebo projekte (rozsah, lokalizácia, technické a technologické riešenie, varianty, termín realizácie a prípadne aj ukončenia prevádzky)

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) (ďalej len „PHRSR KSK“) je spracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Ide o strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii (Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030). PHRSR KSK reflektuje všetky relevantné nadnárodné, národné, ako aj regionálne strategické a koncepčné dokumenty (ako je najmä Agenda 2030, národné sektorové stratégie, Plán udržateľnej mobility KSK a pod.), pričom zároveň zohľadňuje výstupy z prebiehajúcich aj už zrealizovaných projektov a iniciatív s relevanciou k rozvoju územia kraja.

PHRSR KSK spĺňa požiadavky na spracovanie integrovanej územnej stratégie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu, Európskej Rady a odporúčaní Európskeho výboru regiónov. Je základom pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného územnými nástrojmi EÚ, vrátane integrovaných územných investícií. Participácia sociálno-ekonomických partnerov na procese tvorby PHRSR KSK je predpokladom širokej akceptácie stratégie a nástrojom dosiahnutia konsenzu a je podmienkou účasti sociálno-ekonomických partnerov na jej implementácii. PHRSR KSK je spracovaný tak, aby jeho implementácia bola realistická, viazaná na rozpočtové programovanie verejného sektora a reálnu dostupnosť zdrojov.

Rozvojová stratégia PHRSR je inovačnou, integrovanou a integrujúcou SMART stratégiou, keďže hľadá rozumné, efektívne a udržateľné rozvojové riešenia a prístupy pre rozvoj kraja.

Za účelom naplnenia stanovenej vízie bola definovaná štruktúra cieľov skladajúca sa z hlavného cieľa a strategických cieľov, ktoré majú prispieť k jeho naplneniu. Hlavný cieľ je zameraný na samotného prijímateľa benefitu v podobe obyvateľa kraja. Košický samosprávny kraj má za to, že hlavnou myšlienkou zriadenia regionálnej a miestnej samosprávy je práve zlepšenie identifikácie potrieb a problémov na lokálnej úrovni a zabezpečenie ich efektívnejšieho riešenia z pozície samosprávy. Z tohto dôvodu bol hlavný cieľ strategického dokumentu stanovený nasledovne: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov Košického kraja.

Hlavný cieľ plánuje Košický samosprávny kraj spolu s partnermi dosiahnuť prostredníctvom 7+1 cieľov, ktoré odrážajú kompetencie vyššieho územného celku, ako aj kompetencie obcí a miest s cieľom rešpektovať princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. 7+1 špecifických cieľov plne zohľadňuje výsledky analýz súčasného stavu územia, analýzu potrieb kľúčových aktérov, ako aj spoločné východiská európskych a národných politík, zároveň poukazujú na komplexný rozvoj územia a definujú nevyhnutné predpoklady a intervencie pre naplnenie stanovených špecifických cieľov.

Priority, strategické a špecifické ciele PHRSR KSK:

Priorita 1 Udržateľná mobilita

Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému

- *Špecifický cieľ 1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dráhovej dopravy a mobility*
- *Špecifický cieľ 1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií*
- *Špecifický cieľ 1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy*
- *Špecifický cieľ 1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy*

Priorita 2: Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

- *Špecifický cieľ 2.1: Udržateľné hospodárenie s vodou*
- *Špecifický cieľ 2.2: Adaptačné opatrenia na zmenu klímy*
- *Špecifický cieľ 2.3: Znižovanie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v ovzduší*
- *Špecifický cieľ 2.4: Sanácia environmentálnych záťaží*
- *Špecifický cieľ 2.5: Podpora odpadového a obehového hospodárstva*
- *Špecifický cieľ 2.6: Osveta a environmentálna výchova*
- *Špecifický cieľ 2.7: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov*

Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou

- *Špecifický cieľ 3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území KSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)*
- *Špecifický cieľ 3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ*
- *Špecifický cieľ 3.3: Zlepšiť zdravý životný štýl obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)*

Priorita 4 Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby

Strategický cieľ 4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu

- *Špecifický cieľ 4.1: Rozvoj ponuky a dostupnosti cestovného ruchu a rekreácie*
- *Špecifický cieľ 4.2: Marketing a propagácia destinácie Košického kraja*
- *Špecifický cieľ 4.3: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kreatívneho priemyslu*

Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

- *Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov*

Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

- Špecifický cieľ 6.1: Rozvoj sociálnych služieb v Košickom kraji
- Špecifický cieľ 6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania
- Špecifický cieľ 6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny
- Špecifický cieľ 6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania

Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia

- Špecifický cieľ 7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúry a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)
- Špecifický cieľ 7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti a zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti
- Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia

Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Strategický cieľ 8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy

- Špecifický cieľ 8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy

Zo štúdia podkladového materiálu vyplynulo, že ide o strategický dokument všeobecného charakteru bez konkretizácie technického riešenia alebo presného umiestnenia v území.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) predstavuje koncepčný dokument a východisko pre ďalšie plánovanie a konkretizáciu aktivít a projektov, ktoré je potrebné následne hodnotiť individuálne v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000 (uviesť a zdôvodniť výber)

Vzhľadom k všeobecnému charakteru strategického dokumentu nie je možné vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie konkrétnych území sústavy Natura 2000. Zároveň je isté, že viaceré aktivity vyplývajúce z hodnoteného strategického dokumentu ovplyvnia územia sústavy Natura 2000.

V rámci územia KSK sa nachádzajú, resp. do neho zasahujú nasledovné vyhlásené chránené vtáčie územia (CHVÚ):

- SKCHVU009 Košická kotlina
- SKCHVU015 Medzibodrožie
- SKCHVU017 Muránska planina-Stolica
- SKCHVU024 Senianske rybníky
- SKCHVU025 Slanské vrchy
- SKCHVU027 Slovenský kras
- SKCHVU035 Vihorlatské vrchy
- SKCHVU036 Volovské vrchy
- SKCHVU037 Ondavská rovina
- SKCHVU053 Slovenský raj

Vzhľadom k veľkej ploche jednotlivých CHVÚ sa dá predpokladať, že bude aktivitami vyplývajúcimi z hodnoteného strategického dokumentu vo menšej alebo väčšej miere ovplyvnená väčšina týchto území. V rámci územia KSK sa v súčasnosti nachádza, resp. do neho zasahuje 85 území európskeho významu. Predpokladáme, že aktivitami vyplývajúcimi z hodnoteného strategického dokumentu môže byť ovplyvnený značný počet týchto území.

Dotknuté územia Natura 2000

Územia Natura 2000 sú vyhodnotenú ako dotknuté v nasledujúcich prípadoch:

- 1) lokality priamo dotknuté projektom (navrhovaný projekt zasahuje priamo do území sústavy Natura 2000).
- 2) nepriamo dotknuté (navrhovaný projekt sa nachádza v ich bezprostrednej blízkosti a vplyv sa dá predpokladať):
 - a) sú ovplyvnené v súvislosti so vstupmi (ťažba surovín, odbery vody, pripojenie inžinierskych sietí, doprava materiálu a technológií) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
 - b) sú ovplyvnené výstupmi (odpady, odpadové vody, emisie, hluk) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
 - c) aspoň jeden z predmetov ich ochrany môže byť dotknutý výstavbou, prevádzkou alebo likvidáciou projektu.

Predpokladané ovplyvnenie územia sústavy Natura 2000 je potrebné analyzovať prostredníctvom viacerých faktorov:

- typ, rozsah a dosahy projektu počas výstavby a prevádzky,
- citlivosť predmetov ochrany na vplyvy projektu (napr. väzba na hydrológiu, citlivosť na fragmentáciu biotopov, prašnosť, hlučnosť),

- veľkosť domovských okrskov (tzn. *home range*), lokomočná a migračná schopnosť každého predmetu ochrany ÚEV a CHVÚ.

Prítomnosť dotknutých alebo potenciálne dotknutých území sústavy Natura 2000 bola priestorovo analyzovaná vo vzťahu k plošnému rozsahu realizovanej činnosti a následne vyhodnotená nasledovne:

- navrhovaná činnosť je v priamom strete s dvomi územiami sústavy Natura 2000, t. j. realizovaná činnosť priestorovo priamo zasahuje do území sústavy Natura 2000,
- ovplyvňuje územie sústavy Natura 2000 v súvislosti so vstupmi (fáza realizácie stavebných prác – hluk, prašnosť, vyrušovanie, svetelný smog a pod.),
- ovplyvňuje územie sústavy Natura 2000 v súvislosti s výstupmi (prevádzka plánovanej činnosti – synantropizácia okolia, zvýšenie návštevnosti, hlučnosť a pod.).

Na základe vyššie uvedených kritérií posudzovania, kedy je územie plánom dotknuté alebo nie, je možné predpokladať, že vplyvom viacerých aktivít priamo vyplývajúcich z hodnoteného strategického dokumentu môže byť ovplyvnená časť území európskeho významu a chránených vtáčích území v KSK. V ďalšej kapitole poukážeme akými spôsobmi môže dôjsť k ovplyvneniu jednotlivých území.

6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000

Po preštudovaní strategického dokumentu a jeho príloh môžeme konštatovať, že pri samotnom hodnotení vplyvov na územia sústavy Natura 2000 je pre potreby hodnotenia zásadná časť *F. Ciele rozvoja*, kde sú popisované v kap. *F.4 Priority rozvoja* jednotlivé ciele a projektové balíčky s aktivitami potrebnými pre ich naplnenie. Príliš všeobecný charakter plánu neumožňuje presnú identifikáciu dotknutých území sústavy Natura 2000. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že vplyv strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 je „nevyhodnotiteľný“. Avšak môžeme poukázať na možné negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 pri niektorých navrhovaných aktivitách a potrebu ich zhodnotenia vo fáze projektovej prípravy konkrétnych projektov a tiež môžeme pri viacerých aktivitách vylúčiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Mnohé z navrhovaných aktivít majú len organizačný charakter bez záberu nového územia, resp. zásahov do území sústavy Natura 2000. Pri opatreniach tohto typu uvádzame „0“ - žiadne vplyvy. Pri ostatných aktivitách uvádzame „0 / ?“ - tzn. v závislosti od umiestnenia a technického prevedenia konkrétneho projektu môžu byť vplyvy nulové, mierne negatívne alebo významne negatívne, ale v súčasnosti to nie je možné vyhodnotiť presnejšie. V nasledujúcej tabuľke je prehľadný zoznam cieľov strategického dokumentu a navrhovaných aktivít, vyhodnotenie ich možných vplyvov na územia sústavy Natura 2000 a zdôvodnenie hodnotenia.

Špecifické ciele a aktivity navrhované v strategickom dokumente a ich predpokladané vplyvy na územia sústavy Natura 2000:

Špecifické ciele	Opatrenie a jeho aktivity	Vplyvy	Zdôvodnenie
Priorita 1 Udržateľná mobilita			
Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému			
Špecifický cieľ 1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dráhovej dopravy a mobility	1.1.1. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj železničnej infraštruktúry, vrátane budovania prestupných terminálov – rekonštrukcia a modernizácia železničných tratí (vrátane mimoúrovňových priechodov), – modernizácia železničného uzla Košice, elektrifikácia trate Slovenské Nové Mesto – Satorajauhély, obnovenie dopravnej infraštruktúry, – vybudovanie nových úsekov, – rekonštrukcia a budovanie železničných staníc (vrátane podchodov), – modernizácia hlavnej železničnej stanice, – budovanie terminálov integrovanej osobnej prepravy (tzv. TIOP) vybavených informačnými systémami IDS Východ, – budovanie záchytných parkovísk, významné prestupové uzly na železničnú dopravu Kysak, Michalany, Margecany, Krompachy, Spišská Nová Ves, Michalany, Streda nad Bodrogom, Pribeník, Strážske, Gelnica, Prakovce, Čierna nad Tisou,	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia nových železničných tratí môže významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo (napr. migračná bariéra). V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.

	<ul style="list-style-type: none"> – skvalitnenie zázemia pre cestujúcich (obnova staničných budov a predstaničných priestorov), – úprava staničných, predstaničných, zastávkových a predzastávkových priestorov, – obnovenie osobnej dopravy na trati Veľké Kapušany – Bánovce nad Ondavou, – vytvoriť možnosť železničnej dopravy medzi Košicami, Maťovcami a Užhorodom. 		
	<p>1.1.2. Integrovaný projektový balíček – Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia električkových tratí</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia existujúcich električkových tratí (radiál), – modernizácia električkových tratí v Košiciach – 2. etapa – 2. časť, projektová dokumentácia – trasa pozdĺž Južnej triedy až do Barce a trasa od ulice Alejová na sídlisko Nad Jazerom – predĺženie existujúcich tratí, – budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry. 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Vzhľadom k tomu, že aktivity spojené s rozvojom električkových tratí sa týkajú mestského prostredia Košíc, nepredpokladáme významný negatívny vplyv. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
	<p>1.1.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj mestskej a prímestskej dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> – infraštruktúra pre elektrobusy, vrátane dobíjajúcich staníc, najmä v prestupných bodoch verejnej dopravy, – infraštruktúra pre vodíkové autobusy, vrátane dobíjajúcich staníc, – nákup elektrobusov, duobusov, autobusov s alternatívnymi palivami pre dopravcov vykonávajúcich pravidelnú prímestskú autobusovú dopravu vo verejnom záujme, prestupných termináloch a záchytných parkoviskách, – budovanie záchytných parkovísk: Zelený dvor, pred Košickou Novou Vsou, Hrašovík, Heringeš, Krásna nad Hornádom (križovatka R2 s II/552), Terminál Košice – Juh (TIOP Barca), Šebastovce, Vstupný areál U.S.Steel, Šaca, Valcovne U.S.Steel, Pereš, Moskovská, Čermeľ, Terminál Košice – Sever, parkoviská pri hlavných križovatkách s vyriešením nadväznej dopravy: križovatka D1 s R2 Hrašovík, (smer zo Sečoviec, Prešova), križovatka R2 s II/552 Krásna (smer Slanec), križovatka I/17 s R4 pri Šebastovciach (smer Seňa, Kechnec), križovatka R2/Vstupný areál U.S.Steel, Šaca alebo rozšírenie parkovísk pri zastávke Valcovne U.S.Steel (smer Moldava nad Bodvou, Rešica), – budovanie a modernizácia prestupných terminálov vlak/bus/auto/bicykel: terminál Kráľovský Chlmec, Rožňava, Štítnik, Sečovce, Sobrance, Plešivec a Spišské Vlachy, Haniska, 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Vzhľadom k tomu, že aktivity spojené s rozvojom mestskej a prímestskej dopravy sa týkajú predovšetkým urbanizovaného prostredia, nepredpokladáme významný negatívny vplyv. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – informačný a vybavovací systém pre verejnú osobnú dopravu, – prepojenie autobusovej dopravy s ostatnými druhmi dopravy. 		
Špecifický cieľ 1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií	1.2.1. Integrovaný projektový balíček – Rozširovanie infraštruktúry diaľnic a ciest I. triedy <ul style="list-style-type: none"> – budovanie nových úsekov diaľnic (rýchlostných ciest) a ciest I. triedy, – skapacitnenie (rozšírenie) úsekov diaľnic a ciest I. triedy, – budovanie nových diaľničných križovatiek, – rýchlostná cesta R2 Šaca – Košické Olšany, I. etapa, Diaľnica D1 v úsekoch Bidovce – Dargov – Pozdišovce – Michalovce – Sobrance – štátna hranica SK/UA, rýchlostná cesta R2 Moldava nad Bodvou – Košice – Šaca, rýchlostná cesta R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou, a. I/18 Nižný Hrabovec – Petrovce nad Laborcom, I/79 Hriadky – Trebišov, preložka c. I/79 Čierna – Solomonovo. 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia novej cestnej infraštruktúry môže významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo (napr. migračná bariéra). V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
	1.2.2. Integrovaný projektový balíček – Modernizácia a výstavba infraštruktúry ciest II. a III. triedy, mostov a priepustov <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia a rekonštrukcia úsekov ciest II. a III. triedy, ktorých stav a parametre nezodpovedajú súčasným a prognózovaným intenzitám dopravy a potrebám rozvoja hospodárstva, s cieľom podpory integrovanej hromadnej dopravy a bezpečnosti, – modernizácia regionálnych ciest II. a III. triedy zabezpečujúcich dopravné napojenie regiónu na nadradenú cestnú infraštruktúru, – výstavba nových úsekov ciest II. a III. triedy, – zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, – eliminácia negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie, – podpora verejnej osobnej dopravy, – ochrana ciest pred povodňami, – zvýšenie kapacity odvodňovacích systémov ciest, – stabilizácia svahov, oporných a zárubných múrov, – nepriama podpora verejnej osobnej dopravy, – rekonštrukcia, budovanie a úprava mostov, – budovanie obchvatov a preložiek, – digitalizácia ciest, – modernizácia a výstavba mostov a priepustov ako ochrana pred vplyvmi klimatických zmien a podpora verejnej osobnej dopravy, – zlepšenie systému diagnostiky a monitorovania stavu mostov a priepustov, – zlepšenie systému zberu dát o doprave a mobilite, – obnova vozidlového parku pre správcu cestnej siete, 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia novej cestnej infraštruktúry môže významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo (napr. migračná bariéra). V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.

	<ul style="list-style-type: none"> – inštalácia GPS sledovania polohy a výkonu vozidiel údržby spolu s podpornou infraštruktúrou, – diagnostika a monitoring mostov. 		
	<p>1.2.3. Integrovaný projektový balíček – Bezpečnostné úpravy cestnej infraštruktúry a odstraňovanie nehodových lokalít</p> <ul style="list-style-type: none"> – budovanie bezpečných priechodov pre chodcov, osvetlenia priechodov, spomaľovacích ostrovčekov, – inštalácia meteorologických staníc s kamerovým dohľadom, – úprava nehodových križovatiek, – odstránenie vizuálneho smogu (odstránenie billboardov, reklamných tabúľ). 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, ide len o technické úpravy na existujúcej cestnej infraštruktúre, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
	<p>1.2.4. Integrovaný projektový balíček – Modernizácia a výstavba miestnych ciest, mostov a priepustov, autobusových zastávok, riešenia statickej dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekonštrukcia, modernizácia, rozširovanie a výstavba nových miestnych komunikácií, – zavedenie systému parkovacej politiky, – budovanie záchytných parkovísk a parkovacích/garážových domov, – modernizácia autobusových zastávok, – modernizácia a výstavba mostov a priepustov ako ochrana pred vplyvmi klimatických zmien a podpora verejnej osobnej dopravy, – zlepšenie systému diagnostiky a monitorovania stavu mostov a priepustov. 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia novej cestnej infraštruktúry môže významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo (napr. migračná bariéra). V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
<p>Špecifický cieľ 1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy</p>	<p>1.3.1. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj cyklistickej infraštruktúry a služieb zdieľanej mobility</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekonštrukcia, modernizácia a výstavba líniovej infraštruktúry pre cyklistickú dopravu, – budovanie a rekonštrukcia prvkov upokojujúcej dopravy, – rekonštrukcia, modernizácia a výstavba doplnkovej cyklistickej infraštruktúry, – zvyšovanie povedomia o cyklotopre, kampane na informovanie verejnosti o prínosoch cyklotopre – kampane na informovanie verejnosti o prínosoch cyklotopre, realizácia webových portálov, mobilných aplikácií za účelom propagácie cyklistickej dopravy, – rekonštrukcia a výstavba rekreačných cyklotrás (oddychové miesta, značenie, cyklistické stojany, nabíjacie stanice a p.) slúžiacej pre verejnosť v súlade s PUM, – prepojenie regionálnych aktív cestovného ruchu na existujúce alebo pripravované cykloturistické trasy, sprístupnenie aktív cykloturistickými a inými trasami, ktoré umožňujú udržateľné športovorekreačné využívanie územia a rozvoj tematických kultúrnych trás regionálneho a nadregionálneho významu 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia novej dopravnej infraštruktúry môže významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.

	<ul style="list-style-type: none"> – podpora aktivít vychádzajúcich z iniciatívy Catching-up Regions, – dobudovanie siete hlavných cyklo dopravných trás (radiál, okruhov) prioritne v intravilánoch miest a ich priamom spojení s okolitými obcami v súlade s prijatými strategickými dokumentmi, – budovanie kostrovej siete cyklistických trás označených v Stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Košickom kraji na obdobie 2022 – 2027 – 2030 kategóriou A (cyklo diaľnice) a B (kostrová sieť cyklistických trás), – budovanie miestnych cyklotrás kategórie C a D. 		
	<p>1.3.2. Integrovaný projektový balíček – Preferencia verejnej a pešej dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> – projekty zamerané na usmernenie dopravy a dopravnej premávky s cieľom skrátiť dobu dopravných kongescií a zmeniť pomer počtu cestujúcich v prospech verejnej dopravy, – modernizácia a rekonštrukcia chodníkov pre peších prioritne vedúcich k zastávkam verejnej dopravy, – revitalizácia peších zón, – výstavba chodníkov pre peších, – tvorba nízkoemisných a bezemisných zón, – zriadenie vyhradených jazdných pruhov, – prvky pre upokojenie dopravy, – zvyšovanie bezpečnosti peších. 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré môžu byť spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Vzhľadom k tomu, že aktivity sa týkajú predovšetkým urbanizovaného prostredia, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
<p>Špecifický cieľ 1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy</p>	<p>1.4.1. Integrovaný projektový balíček – Zlepšenie infraštruktúry a prevádzkovej vybavenosti zariadení integrovaného dopravného systému a modernizácia vozidlového parku</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba a modernizácia tratí dráhovej MHD vrátane prvkov preferencie, – obnova a modernizácia mobilných prostriedkov dráhovej MHD a vozidiel zabezpečujúcich MHD a prímestskú dopravu (autobusy na alternatívny pohon vrátane súvisiacej plniacej a nabíjacej infraštruktúry), – výstavba a modernizácia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy (napr. prestupných terminálov, zastávok a záchytných parkovísk, zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy), – vybudovanie a modernizácia technickej základne na správu vozidiel MHD, – predinvestičná a projektová príprava, – projekty zamerané na rozvoj infraštruktúry s ohľadom na bezbariérovosť, – modernizácia prestupných uzlov, vrátane záchytných parkovísk, – zlepšenie informovania cestujúcich priamo na zastávkach prostredníctvom elektronických informačných panelov (zastávkových tabúl), 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré môžu byť spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Vzhľadom k tomu, že aktivity sa týkajú predovšetkým urbanizovaného prostredia, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – vybavovacie systémy do vozidiel verejnej osobnej dopravy, príp. na zastávky a terminály. – projekty zamerané na posilnenie dopravnej autority, – zabezpečenie tarifných, informačných a dispečerských systémov, – rozvoj tarifného systému IDS Východ, – centrálny dopravný dispečing IDS Východ, – zlepšenie nadväznosti spojov, skrátenie intervalu spojov, – preferencia verejnej osobnej prepravy, – propagácia, – rozšírenie IDS Východ, vrátane rozšírenia na územie okolitých regiónov, – zosúladenie cestovných poriadkov mestskej hromadnej dopravy, železničnej dopravy a prímestskej dopravy s prihliadnutím na potreby turizmu a pravidelnú dochádzkou za prácou a službami, – zriadenie centrálného dispečingu za účelom sledovania a vyhodnocovania vytvorených nadväzností, – softvérová podpora pre tarifné zabezpečenie IDS. 		
<p>Špecifický cieľ 1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy, cestovného ruchu a logistiky</p>	<p>1.5.1. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj ostatných druhov dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nákup prostriedkov nemotorovej dopravy a elektromobility (elektrobicykle, bicykle, vodíkové bicykle, kolobežky, elektrokolobežky a iné) a doplnkovej infraštruktúry za účelom ich obslužnosti, – rozvoj nákladnej dopravy, – investície do nákladných terminálov, – vznik a modernizácia terminálov kombinovanej prepravy, – GLIP, – rozvoj letiska Košice. 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Budovanie nových nákladných terminálov a terminálov kombinovanej prepravy môže v závislosti od rozsahu a lokalizácie významne ovplyvniť viaceré územia priamo aj nepriamo. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
<p>Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie</p> <p>Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy</p>			
<p>Špecifický cieľ 2.1: Udržateľné hospodárenie s vodou</p>	<p>2.1.1. Integrovaný projektový balíček – Ochrana podzemných a povrchových vôd</p> <ul style="list-style-type: none"> – zisťovanie množstva, kvality a režimu povrchových vôd a sledovanie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu povrchových vôd, – hodnotenie stavu, množstva, režimu, kvality povrchových vôd a hodnotenie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu povrchových vôd, 	0 / ?	Projektový balíček neobsahuje aktivity spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Viaceré aktivity môžu prispieť ku zvýšeniu kvality vôd, čo môže predstavovať aj pozitívne vplyvy na viaceré územia sústavy Natura 2000.

	<ul style="list-style-type: none"> – zisťovanie výskytu, množstva, režimu a kvality podzemných vôd a sledovanie vplyvov pôsobiacich na kvalitu podzemných vôd, – hodnotenie stavu podzemných vôd a hodnotenie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu podzemných vôd, – komplexné a spoľahlivé monitorovanie povrchových a podzemných vôd, – technické opatrenia zamerané na šetrenie pitnou vodou (polievanie využitím akumulovanej dažďovej vody; využívanie sivej, prípadne dažďovej vody v budovách), – ochrana vodných zdrojov a minimalizácia strát (technické opatrenia v rámci vodovodných sietí; eliminácia nelegálneho vypúšťania odpadových vôd, z priemyslu, aj z domácností, ochrana vodárenských tokov, ktoré sa využívajú ako zdroj pitnej vody), – prevencia znečisťovania tokov odpadom; čistenie už znečistených vodných tokov, – prevencia znečisťovania vodných tokov a plôch vrátane priľahlých brehov, čistenie už znečistených vodných tokov a plôch vrátane priľahlých brehov. 		
	<p>2.1.2. Integrovaný projektový balíček – Výstavba a obnova verejnej kanalizačnej siete a ČOV</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba stokovej siete v aglomeráciách do 2000 EO v dobiehajúcich regiónoch v krajoch Catching-up Regions, – výstavba čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO v dobiehajúcich regiónoch v krajoch Catching-up Regions, – dostavba existujúcej stokovej siete v aglomeráciách do 2000 EO v dobiehajúcich regiónoch v krajoch Catching-up Regions, – dostavba čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO v dobiehajúcich regiónoch v krajoch Catching-up Regions, – podpora budovania decentralizovaných čistiarní (napr. koreňové čistiarne), – výstavba verejnej kanalizačnej siete a čistiarní odpadových vôd s ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie, – dobudovanie verejnej kanalizačnej siete a čistiarní odpadových vôd s ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie, – podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s odpadovými vodami, – zabezpečenie prístupu k nakladaniu s komunálnymi odpadovými vodami, – výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravní vôd, – modernizácia verejnej kanalizačnej siete a čistiarní odpadových vôd. 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Zároveň viaceré aktivity môžu prispieť ku zvýšeniu kvality vôd, čo môže predstavovať aj pozitívne vplyvy na viaceré územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
	<p>2.1.3. Integrovaný projektový balíček – Výstavba a obnova verejných vodovodov</p>	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – výstavba vodojemov, vrátane potrubných prívodov vody, podľa priorít stanovených v Pláne rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021-2027, vrátane projektov implementovaných prostredníctvom integrovaných územných stratégií v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch krajoch Catching-up Regions, – modernizácia vodojemov, vrátane potrubných prívodov vody, podľa priorít stanovených v Pláne rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021-2027, vrátane projektov implementovaných prostredníctvom integrovaných územných stratégií v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch krajoch Catching-up Regions, – výstavba chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry, výstavba verejných vodovodov, – modernizácia existujúcej vodovodnej siete, vodojemov a súvisiacej infraštruktúry, – zabezpečenie prístupu k pitnej vode, – obnova verejných vodovodov s možnosťou súbežnej výstavby vodovodnej a kanalizačnej siete. 		<p>území sústavy Natura 2000. Budovanie nových vodovodov môže ovplyvniť viaceré územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
<p>Špecifický cieľ 2.2: Adaptačné opatrenia na zmenu klímy</p>	<p>2.2.1. Integrovaný projektový balíček – Ochrana a efektívne využívanie krajiny Prírode blízke protipovodňové, protierózne a vodozádržné opatrenia na vodných tokoch a mimo toku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozdĺžne vegetačné spevnenie brehov vodných tokov, – udržiavanie a rozširovanie sprievodnej vegetácie vodných tokov – stabilizácia brehov toku, zlepšenie kvality vody v toku, spomalenie prietoku a vytváranie priaznivých podmienok pre život živočíchov, – vytváranie umelých mokradí, meandrov, budovanie poldrov (voda sa tak vyleje mimo intravilánu), – priečne objekty na vodnom toku (prah, stupeň, sklz, prehrádzka), – vodozádržné opatrenia v zastavaných územiach (napr. vytváranie bioretenčných systémov na zachytávanie zrážkovej vody – dažďové záhrady, zberné jazierka, podzemné nádrže a pod., zvyšovanie podielu priepustných povrchov, zelené strechy a steny, zvyšovanie podielu zelene), – vodozádržné a protierózne opatrenia v poľnohospodárskej krajine (vsakovacie pásy, zvyšovanie podielu vegetácie, rozširovanie inundačných území hradených tokov, protierózne rozmiestnenie kultúr, agrotechnické, biologické a technické protierózne opatrenia). 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Zároveň viaceré aktivity môžu prispieť ku zvýšeniu kvality brehových porastov, čo môže predstavovať aj pozitívne vplyvy na viaceré územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<p>Opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a v krajine a/alebo ochranu pred povodňami:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opatrenia podporujúce biodiverzitu (obnova prírodných lesov, mokradí, podpora biodiverzity v poľnohospodárskej krajine, prvky zelenej infraštruktúry, agrolesnícke ekosystémy), – protierózne opatrenia v lesoch (napr. sanácia povrchu lesných ciest, budovanie odrážok, úprava povrchu vyťažených plôch, zatrávenie nepožívaných ciest, zachytávanie sedimentov v retenčných nádržkách, vodozádržné opatrenia, ďalšie protierózne opatrenia), – aktivity zamerané na zvyšovanie podielu organického uhlíka v pôde (napr. zapracovanie pozberových zvyškov, využívanie organických hnojív, optimalizácia oševných postupov), – technické opatrenia proti prehrievaniu interiérov a verejných priestorov (napr. tieniace prvky, chladenie), – hydrogeologický prieskum zameraný na overenie možností využívania podzemnej vody v oblastiach ohrozených jej deficitom, – preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok a mimo toku, – vytváranie koncepčných východísk pre realizáciu adaptačných opatrení na miestnej úrovni. 		
	<p>2.2.2. Integrovaný projektový balíček – Protipovodňová ochrana a hospodárenie s vodou</p> <ul style="list-style-type: none"> – budovanie komplexného systému protipovodňovej ochrany, – zberné nádrže na opätovné využívanie dažďovej vody, – podpora prevencie a manažmentu povodňového rizika a príprava povodňových plánov, – podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou, – povodňové prehliadky, – zaistovanie povodňových rezerv, – rozvíjanie varovného informačného systému, – školenia pracovníkov povodňovej služby, – zamedzenie výstavby v inundácií, <p>Technické vodozádržné opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba vodohospodárskych objektov na určitý stupeň ochrany – úpravy tokov, úprava smerových pomerov a prítokov (len v intravilánoch v prípade ohrozenia/ ochrany stavebných objektov), 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Výstavba protipovodňových zariadení môže v závislosti od lokalizácie a rozsahu predstavovať aj významné vplyvy na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – budovanie haťových zdrží, – budovanie ochranných stien a ochranných hrádzi, ohradzovanie, – odvodňovacie kanály, – čerpace stanice. 		
	<p>2.2.3. Integrovaný projektový balíček – Zníženie potenciálu škôd spôsobených zosuvmi</p> <ul style="list-style-type: none"> – obmedzenie výstavby v územiach citlivých na vznik a rozvoj zosuvov; v uvedených územiach je dôležité dodržiavať opatrenia, ktorými je možné zabrániť ich vzniku a minimalizovať potenciálne ohrozenie životov a majetku obyvateľov, – sanačné opatrenia na stabilizáciu svahov – sanačné opatrenia sa realizujú v miestach, kde je to rentabilné, resp. neexistuje iná možnosť. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
<p>Špecifický cieľ 2.3: Znižovanie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok v ovzduší</p>	<p>2.3.1. Integrovaný projektový balíček – Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov</p> <ul style="list-style-type: none"> – vypracovanie energetických auditov, – vypracovanie projektovej dokumentácie, – zateplenie obvodového plášťa, – zateplenie strešného plášťa, – výmena otvorových konštrukcií, – rekonštrukcia / modernizácia vykurovacej sústavy, – rekonštrukcia / modernizácia systémov prípravy teplej vody, – rekonštrukcia / modernizácia osvetlenia, – inštalácia systémov merania a riadenia, – inštalácia debarierizačných opatrení, – inštalácia infraštruktúry pre elektromobilitu, – zavádzanie energetického manažmentu, – zavádzanie monitoringu prevádzkových údajov, – zavádzanie prvkov na ochranu biodiverzity, – zelené opatrenia prinášajúce úsporu primárnej energie, – iné opatrenia prinášajúce úsporu primárnej energie – zníženie energetickej náročnosti prevádzky budov, – zateplenie zvislého obvodového plášťa a striech objektov, zateplenie budov, úprava fasády budov, – výmena otvorových výplní obvodového plášťa objektov, – výmena okien a dverí, – rekonštrukcia ústredného kúrenia, výmena kotla, tepelného čerpadla, výmena radiátorov, gamatiek, – vetranie a klimatizácia, 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.

	<ul style="list-style-type: none"> – modernizácia a rekonštrukcia existujúcej infraštruktúry interiérového a verejného osvetlenia (s využitím "smart" riešení), – využívanie smart technológií na riadenie spotreby a zmena správania užívateľov, – zavádzanie energetického managementu budov. 		
	<p>2.3.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie a energetická transformácia</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora zariadení využívajúcich OZE, – podpora uskladňovania energie z OZE, – zavádzanie systémov monitorovania, optimalizácie a riadenia spotreby energie, – podpora systému zásobovania energiou verejných budov (prípojka centrálného zásobovania teplom do budovy vrátane vnútorných zariadení systému centrálného zásobovania teplom), – využívanie lokálnych obnoviteľných zdrojov energie a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda), – podpora využívania OZE v domácnostiach formou priamych dotácií (napríklad Zelená v domácnostiach), – transformácia energeticky náročných odvetví, – výskumno-aplikačné projekty v oblasti vodíka, batérií a skladovania elektriny, – koordinácia a budovanie kapacít pre rozvoj regionálnej a lokálnej udržateľnej energetiky, – budovanie nových bodov (sústav) úsporného verejného osvetlenia. 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Realizácia zariadení na využívanie OZE môže mať v závislosti od rozsahu a lokalizácie významné vplyvy na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
	<p>2.3.3. Integrovaný projektový balíček – Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia zariadení tepelného hospodárstva a súvisiacej infraštruktúry, – modernizácia a rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
	<p>2.3.4. Integrovaný projektový balíček – Ochrana ovzdušia</p> <ul style="list-style-type: none"> – znižovanie emisií znečisťujúcich látok v ovzduší, – monitorovanie kvality ovzdušia na lokálnej úrovni. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
Špecifický cieľ 2.4: Sanácia environmentálnych zátiaží	<p>2.4.1. Integrovaný projektový balíček – Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych zátiaží a environmentálnych katastrof</p> <ul style="list-style-type: none"> – dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych zátiaží na území Košického kraja, – odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré môžu zlepšiť podmienky v prípade viacerých území sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie konkrétnych projektov.

	<ul style="list-style-type: none"> – monitoring povrchových a podzemných vôd v súvislosti s environmentálnymi záťažami, – sanácia environmentálnych záťaží. 		
<p>Špecifický cieľ 2.5: Podpora odpadového a obehového hospodárstva</p>	<p>2.5.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora prechodu na obehové hospodárstvo</p> <p>Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora opätovného využívania odpadov, – podpora a budovanie kompostární aj regionálnych pre viacero obcí (najmä pre kuchynský a biologicky rozložiteľný komunálny odpad) s ohľadom na jeho ďalšie využitie v regionálnom poľnohospodárstve. <p>Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nákup separačných nádob, – výstavba a modernizácia zberných dvorov, – modernizácia a rozširovanie kontajnerových stojísk a podpora výstavby polopodzemných kontajnerísk vrátane "smart" systémov monitoringu naplnenosti kontajnerov a váženia odpadu, – organizovaný zber nebezpečného odpadu a podpora vytvárania zariadení na dočasné uloženie nebezpečného odpadu, – budovanie a modernizácia dotriedňovacích liniek a podpora ďalšej infraštruktúry pre alternatívne druhotné spracovanie odpadov, – výstavba parkovísk pre autovraky, – modernizácia vozidlového parku pre nakladanie a zvoz 3:16 (s ohľadom na nízkouhlíkové vozidlá), – podpora separácie a recyklácie odpadov. <p>Energetické zhodnocovanie odpadov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadu. 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Skvalitnenie odpadového hospodárstva môže prispieť v niektorých prípadoch aj k zlepšeniu kvality prostredia v územiach sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
<p>Špecifický cieľ 2.6: Osveta a environmentálna výchova</p>	<p>2.6.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu</p> <p>Podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania detí, mládeže i dospelých:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budovanie environmentálnych edukačných centier, – podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania smerom k obehovému hospodárstvu, – informačné aktivity pre žiakov, študentov a učiteľov zamerané na klimatickú zmenu a adaptáciu na zmeny klímy, 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – obohacovanie mládežníckych aktivít (táborov) o aktivity súvisiace s témou zmeny klímy a adaptácie na zmeny klímy, – využitie online nástrojov na šírenie relevantných informácií o zmene klímy a o adaptačných opatreniach. <p>Podpora prevencie, manažmentu rizík a odstraňovania dôsledkov vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí.</p> <p>Podpora (optimalizácia) spracovania dát a informovanosti pre efektívnejšiu vodnú politiku.</p>		
<p>Špecifický cieľ 2.7: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov</p>	<p>2.7.1. Integrovaný projektový balíček – Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora materiálno-technického vybavenia a doplnkovej infraštruktúry v poľnohospodárstve, – budovanie a rozširovanie skladových priestorov pre skladovanie poľnohospodárskej produkcie (s ohľadom na malých farmárov), – podpora menších produkčných plôch (malí farmári, vyššia rozmanitosť produkcie), – podpora sociálneho poľnohospodárstva, – podpora rodinných fariem a podnikov, – osвета a podpora vzniku odbytových stredísk/priestorov, ktoré budú nakladať s produkciou malých producentov a môžu ich zastupovať pri vyjednávaní lepších výkupných cien, – podpora krátkych odberateľsko-dodávateľských vzťahov – prepájanie aktivít malých a stredných poľnohospodárov (lokálnych producentov) a aktérov v oblasti turizmu, – podpora tradičnej a regionálnej potravinárskej a poľnohospodárskej výroby neprodukčných krajinných prvkov, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva, – podpora biodiverzity – výsadba krajinotvorných prvkov, remízok, vetrolamov, znižovanie výmery poľnohospodárskych lánov, – podpora regionálnych produktov a značiek, – aktivity v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, – organizovanie tematických medzinárodných výstav a konferencií, osвета a podpora aktivít v oblasti zníženia používania chémie, hnojív a pesticídov v poľnohospodárstve, – podpora odborného vzdelávania v oblasti poľnohospodárskej produkcie, – podpora prechodu na ekologické poľnohospodárstvo, 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Podpora biodiverzity – výsadba krajinotvorných prvkov, remízok, vetrolamov, znižovanie výmery poľnohospodárskych lánov môže prispieť v niektorých prípadoch aj k zlepšeniu kvality prostredia v niektorých územiach sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – podpora chovu hospodárskych zvierat, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti (vrátane digitalizácie), – podpora fungovania a rozvoj miestnych akčných skupín (MAS), – podpora tradičného a ekologického hospodárenia a zavedenie postupov zvyšujúcich odolnosť lesných porastov, resp. ochranu lesnej pôdy, – obnova a zachovanie vinogradov (Tokajskej vinohradníckej oblasti) a tradičných odrôd ovocných stromov 		
<p>Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie</p> <p>Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou</p>			
<p>Špecifický cieľ 3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území KSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)</p>	<p>3.1.1. Integrovaný projektový balíček – Zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania</p> <ul style="list-style-type: none"> – budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít MŠ, – budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení MŠ (najmä jedálne, kuchyne a areály), – podpora vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), podpora konferencií tohto typu na území kraja, – zabezpečenie vzdelávania pre pedagogických zamestnancov v oblasti včasnej diagnostiky, šírenie osvetu v dôležitosti včasnej diagnostiky dieťaťa už v materskej škole, jeho následné nasmerovanie k odborníkom, – zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania, – vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, – spolupráca medzi materskými školami v regióne a SOŠ a fakultami VŠ pripravujúcimi učiteľov, – aktívna náborová politika, – zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory), – podpora centier a organizácií zaoberajúcich sa výchovou a vzdelávaním detí a žiakov so ŠVVP, – zriadenie outdoorových tried. 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá. Výstavba materských škôl sa týka výlučne urbanizovaného prostredia.</p>
	<p>3.1.2. Integrovaný projektový balíček – Zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora desegregácie výchovy a vzdelávania, 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – debarierizácia škôl a školských zariadení, – materiálne vybavenie a technické zabezpečenie škôl a školských zariadení, – budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších, – budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít ZŠ, – budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení ZŠ (najmä jedálne, kuchyne, telocvične, ŠKD a areály), – vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov, – dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, – zriadenie outdoorových tried. 		<p>Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá. Výstavba základných škôl sa týka výlučne urbanizovaného prostredia.</p>
	<p>3.1.3. Integrovaný projektový balíček – Zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania na stredných školách</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia stredných škôl a súvisiacej infraštruktúry (najmä odborné učebne a ich vybavenie, outdoorové triedy, telocvične, jedálne, internáty), – budovanie centier odborného vzdelávania a prípravy (COVP), zvyšovanie ich kvality, – optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov, – budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier – “kampusov”, – podpora zavádzania študijných a učebných odborov zameraných na odvetvia RIS3, príp. iné odvetvia žiadané na regionálnom trhu práce, – podpora duálneho vzdelávania, – podpora užšej spolupráce SŠ so zamestnávateľmi, – regionálna koordinácia exkurzií a workshop pre žiakov stredných škôl u zamestnávateľov, – vzdelávacie aktivity zamerané na transverzálne a mäkké zručnosti, – vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií o potrebe zručností a vzdelávania, – podpora projektov realizovaných študentmi SŠ, – podpora neformálneho vzdelávania zameraného na profesie, ktoré sú žiadané na trhu práce, – propagačné aktivity na podporu stredoškolského vzdelávania, – vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, – spolupráca medzi fakultami pripravujúcimi učiteľov a školami v regióne, 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá. Výstavba stredných škôl sa týka výlučne urbanizovaného prostredia.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení SŠ (najmä internáty, jedálne, športoviská), – aktívna náborová politika, – zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory), – podpora zavádzania medzinárodných programov vzdelávania. 		
	<p>3.1.4. Integrovaný projektový balíček – Podpora formálneho a neformálneho vzdelávania a budovanie pozitívnej klímy na školách</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozšírenie už existujúcej pracovnej skupiny pre podporu neformálneho vzdelávania (NFV) o ďalších aktérov, – realizovanie pravidelných stretnutí pracovnej skupiny za účelom výmeny skúseností a podpory pri plánovaní a plnení opatrení Koncepcie, – priebežná aktualizácia digitálnej platformy združujúcej ponuku neformálnych aktivít/podujatí pre mládež, – realizácia krajskej konferencie na podporu uznávania prínosu neformálneho vzdelávania, – podpora participácie a aktívneho občianstva u mladých ľudí na stredných školách, – podpora budovania pozitívnej klímy na školách. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
<p>3.2.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi</p>	<p>3.2.1. Integrovaný projektový balíček – Modernizácia a propagácia vysokého školstva a výskumu</p> <ul style="list-style-type: none"> – budovanie novej a modernizácia existujúcej infraštruktúry vysokých škôl a výskumných inštitúcií, vrátane súvisiacej infraštruktúry (najmä internáty, športoviská, jedálne), – nové prístrojové a materiálno-technologické vybavenie, – podpora výskumných aktivít v oblastiach RIS3, doménach inteligentnej špecializácie a v ďalších oblastiach, – zabezpečenie elektronických prístupov do medzinárodných vedeckých databáz, – podpora účasti subjektov v európskom výskume, – popularizácia vedy, výskumu a umenia, – podpora platforiem propagujúcich využívanie moderných technológií, – sieťovanie Slovákov žijúcich v zahraničí, – riešenie aktuálnych problémov a výziev samosprávy (mesto, kraj) v spolupráci so študentmi, – zabezpečenie adekvátneho bývania pre zahraničných študentov a hosťujúcich vedeckých a pedagogických pracovníkov, 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá. Výstavba infraštruktúry vysokých škôl a výskumných inštitúcií sa týka takmer výlučne urbanizovaného prostredia.

	<ul style="list-style-type: none"> – prezentácia kraja ako inovačného a výskumného lídra v zahraničí, – podpora a vytvorenie grantových programov zameraných na prilákanie a udržanie výskumníkov zo zahraničia, – vytvorenie “international welcome” centra, – štipendijný fond pre špičkových študentov, – minigranty na riešenie výskumných úloh pre študentov, – prilákanie medzinárodných konferencií, – vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie, pedagogických a iných zručností a ponuka dostupnejšieho bývania (nájomné bývanie) pre vysokoškolských učiteľov a výskumných a vedeckých pracovníkov vysokých škôl, – podpora a rozvoj materských škôl pre zamestnancov vysokých škôl („univerzitné škôlky“), – prepojenie fakúlt pripravujúcich budúcich učiteľov s regionálnym školstvom najmä pri realizácii praxí, – výmena know-how v cezhraničnom priestore, – podpora tvorby vzdelávacích príležitostí pre dospelých a seniorov (digitalizácia vzdelávania online vzdelávanie, online kurzy), – aktivity podporujúce internacionalizáciu výskumu. 		
	<p>3.2.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovátívnymi podnikmi</p> <ul style="list-style-type: none"> – zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúc základný aj aplikovaný výskum (napr. Košický klaster nového priemyslu), – vybudovanie inovačného hubu, – podpora investícií podnikov do výskumu a inovácií (modernizácia technológií, procesov a postupov), – podpora inovačných kapacít podnikov, IT vzdelávanie, digitalizácia podnikania (tvorba a modernizácia eshopov, podpora samoprezentácie v online prostredí), – podpora podnikateľských zručností, – podpora účasti vedecko-výskumných inštitúcií a MSP v schémach Európskej rady pre inovácie (EIC), programu Horizont Európa, vrátane programu Digitálna Európa, – budovanie a prepojenie regionálnych inovačných ekosystémov, – podpora tvorby a implementácie regionálnej inovačnej stratégie, – mapovanie a benchmarking regionálneho inovačného ekosystému, – vytváranie sietí a schémy výmeny zamestnancov, – living labs. 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>

	<p>3.2.3. Integrovaný projektový balíček – Podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikateľov</p> <ul style="list-style-type: none"> – vzdelávacie podujatia, – zriadenie krajskej banky, – regionálne centrá na podporu podnikateľov, – Inovačné centrum Košického kraja ako líder podporných programov pre začínajúcich aj existujúcich podnikateľov, – podnikateľský inkubátor, – internacionalizácia MSP, – revitalizácia nevyužívaných objektov na nový účel pre podnikateľov, – vznik „co-workingových“ priestorov, – vytváranie a podpora dodávateľsko-odberateľských vzťahov v rámci mikroregiónov, – propagácia, – podpora účasti na podujatiach, – realizácia špecializovaných podujatí, – podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, – podpora začínajúcich podnikateľov – podpora start-upov a spin-offov. 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>
<p>Špecifický cieľ 3.3: Zlepšiť zdravý životný štýl obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)</p>	<p>3.3.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora športových aktivít</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba, rekonštrukcia a modernizácia prvkov športovej infraštruktúry, – rekonštrukcia a výstavba ihrísk, viacúčelových športových areálov a športových a telovýchovných objektov, – rekonštrukcia a tvorba športovo oddychových zón, – výstavba a rekonštrukcia školských športovísk, – projektové a investičné zámery založené na zhodnotení potrieb pre športovú infraštruktúru, reflektujúce spoločenské potreby a nárast počtu športujúcich osôb, – školský šport na školách a školských zariadeniach, – podpora športových podujatí všetkých úrovní od lokálnych po medzinárodné, – rozšírenie aktivít, športových podujatí a centier vhodných pre hendikepované deti, žiakov a mládež v Košickom kraji, – zvýšiť pohybovú aktivitu obyvateľov KSK zameranú na zdravý životný štýl organizáciou telovýchovných a športových aktivít a podujatí pre širokú verejnosť, – vytvárať podmienky pre sociálnu inklúziu športovcov zo znevýhodnených skupín obyvateľov do spoločnosti. 	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré môžu byť spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Vzhľadom k tomu, že aktivity sa týkajú predovšetkým urbanizovaného prostredia, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
	<p>3.3.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora voľnočasových, záujmových aktivít a práca s mládežou</p>	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – revitalizácia regionálnej športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás s cieľom aktívneho trávenia voľného času, vrátane tvorby architektonických štúdií, – rozširovanie využívania škôl a školských zariadení pre záujmovú činnosť a voľný čas mládeže mimo vyučovacieho procesu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), – rozširovanie využívania zariadení organizácií, ktoré sa venujú mládeži a dobrovoľníctvu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), – podpora mobility mládeže a rozvoj spolupráce škôl (vrátane medzinárodnej), – výmenné programy zamerané na prácu s mládežou (vrátane medzinárodných), – vzdelávanie v oblasti zdravia, – podpora voľnočasových aktivít a záujmových činností mládeže (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), – podpora činnosti subjektov zameraných na mládež v regióne, – podpora činnosti organizácií pracujúcich so znevýhodnenou mládežou, – podpora záujmovo-prospešných programov pre rôzne vekové skupiny (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), – rozšírenie aktivít, športových podujatí a centier vhodných pre hendikepované deti, žiakov a mládež v Košickom kraji, – realizácia programov pre mladých ľudí pri príprave na ich spoločenský i pracovný život, – revitalizácia sídliskových športovísk a plôch určených na rekreačný šport. 		<p>zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>
<p>Priorita 4 Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby Strategický cieľ 4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu</p>			
<p>Špecifický cieľ 4.1: Rozvoj ponuky a dostupnosti cestovného ruchu a rekreácie</p>	<p>4.1.1. Integrovaný projektový balíček – Vytváranie podmienok pre trvalo udržateľný rozvoj infraštruktúry a zlepšenie kvality služieb cestovného ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> – obnova národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, pamäťových a fondových inštitúcií, expozícií a zbierok, knižničného fondu a depozitárov ostatnej kultúrnej infraštruktúry, vrátane sakrálnych objektov, – obnova a budovanie infraštruktúry v okolí národných kultúrnych pamiatok, pamäťových a fondových inštitúcií a ostatnej kultúrnej infraštruktúry, zázemia pre udržateľný rozvoj prírodných lokalít (okolía vodných plôch a tokov určených na rekreačné účely ako camping, karavanning,) 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Budovanie infraštruktúry v okolí národných kultúrnych pamiatok môže v závislosti od lokalizácie a rozsahu predstavovať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – rozvoj kúpeľníctva v podobe obnovy a revitalizácie kúpeľov v Sobranciach a areálu v okolí jazera Turzov pri meste Gelnica, – revitalizácia a rozvoj kúpeľníctva v kraji, – vytváranie podmienok na rozvoj nových turistických lokalít s udržateľnou turistickou infraštruktúrou v okolí kúpeľných areálov, – podpora aktivít Catching-up Regions, ktoré sú zamerané na rozvoj udržateľného cestovného ruchu, – vytvoriť atraktívne podmienky a metodickú podporu podnikateľského prostredia v cestovnom ruchu s cieľom rozvíjať cestovný ruch v kraji, – podporovať a prezentovať trvalo udržateľné formy CR, najmä ekoturizmus, agroturizmus, ekologické farmy, miestnych poľnohospodárov, miestnu výrobu a certifikované miestne produkty, – pokračovať v podpore existujúcich služieb a podporovať posilňovanie siete služieb v okolí turistických atrakcií, najmä v oblasti pohostinstva a napr. požičiavania športového vybavenia, – iniciovať vybudovanie a vybudovať základnú relaxačnú infraštruktúru okolo vybraných potenciálnych lokalít, – budovať a spravovať infraštruktúru cestovného ruchu okolo atraktivít a zvyšovať ich kvalitu. 		
	<p>4.1.2. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kvality informačných služieb v kraji a podpora dostupnosti turistických atrakcií</p> <ul style="list-style-type: none"> – vybudovať infraštruktúru v oblasti statických dopravných riešení (parkovanie na atraktívnych miestach), cyklistických staníc, bikepoint, multimodálnych terminálov Bike&Ride, infraštruktúry vodnej turistiky, – iniciovať výstavbu moderných náučných chodníkov, cyklotrás a atraktívnych turistických trás v menej exponovaných oblastiach kraja v súvislosti s ich napojením na významné turistické destinácie (atrakcie) v okolí, – podporovať regionálnu prepojenosť posilnením sezónnej kyvadlovej dopravy (skibusy, cyklobusy, sezónne vlaky), – spolupracovať s poskytovateľmi dopravných služieb pri koordinácii dopravných spojení, – podporovať rozvoj nových strategických leteckých trás pre prichádzajúcich návštevníkov, – definovať produktové témy ekoturizmu pre destinácie Košického kraja, – podporovať udržateľnú mobility návštevníkov, – doplnenie/zlepšenie konkrétnej drobnej návštevníckej infraštruktúry potrebnej pre skvalitnenie dostupnosti zážitku, 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Výstavba náučných chodníkov, cyklotrás a turistických trás v menej exponovaných oblastiach kraja môže v závislosti od lokalizácie a rozsahu predstavovať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – obnoviť turistické značenie, osadenie informačných tabúľ za účelom zvýšenia informovanosti v oblastiach s výskytom prírodných a turistických atraktivít, – vybudovať jednotný informačný a navigačný systém pre orientáciu návštevníka, – obnoviť turistické značenie. 		
	<p>4.1.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kvality cestovného ruchu v menej exponovaných oblastiach</p> <ul style="list-style-type: none"> – na základe Zonácie CR v Košickom kraji, zadefinovanej v Stratégii udržateľného rozvoja CR v KSK do roku 2027, identifikovať konkrétne lokality rozvoja v zónach kategórie C. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
<p>Špecifický cieľ 4.2: Marketing a propagácia destinácie Košického kraja</p>	<p>4.2.1. Integrovaný projektový balíček – Posilnenie spolupráce medzi aktérmi a zvyšovanie povedomia o Košickom kraji ako dovolenkovej destinácii prostredníctvom aktívnej marketingovej propagácie</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizovať ročné kampane, – podporovať podujatia, – cielene propagovať na Slovensku i priamo v Košickom kraji, – cielene propagovať na perspektívnych zdrojových trhoch, – zabezpečiť zber a analýzu dát, – spolupracovať s univerzitami a strednými školami, ktoré ponúkajú štúdium cestovného ruchu (stáže/súťaže/komunikácia/podpora pri písaní školských prác), – zdieľať know-how a informácie, – plánovať propagáciu kraja prostredníctvom udržateľného cestovného ruchu, – vybudovať jednotný positioning kraja, v ktorom má každá oblasť svoje miesto, – podporovať cezhraničnú, medziregionálnu a nadregionálnu spoluprácu v oblasti cestovného ruchu. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
<p>Špecifický cieľ 4.3: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kreatívneho priemyslu</p>	<p>4.3.1. Integrovaný projektový balíček – Kvalitné kultúrne služby odrážajúce regionálne špecifiká</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekonštrukcia, budovanie a rozvoj fyzickej kultúrnej infraštruktúry pre rozvoj regionálnej a miestnej kultúry (komunitné kultúrne body, rezidenčné centrá, divadlá, koncertné sály, knižnice, kultúrne domy, hudobné kluby, amfiteátre, multikultúrne priestory a pod.), – aktivity pre rozvoj miestnej a regionálnej kultúry založené na autentických kultúrnych prvkoch s prepojením na moderné formy a inovácie, – podpora všetkých prejavov tradičnej ľudovej kultúry a kultúry národnostných menšín, – rozvoj kultúry mestských a vidieckych oblastí cez moderné typy múzeí, múzeá v prírode, in situ múzeá, tematické múzeá, 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.

	<ul style="list-style-type: none"> – inovatívne expozície a výstavy so „smart“ riešeniami v múzeách a galériách založené na regionálnych špecifikách, – aktivity na podporu ekumény, duchovného a sakrálneho umenia s prepojením na náboženský cestovný ruch, – kultúrne aktivity ako nástroj pre sociálny dialóg, integrované a dlhodobé udržateľné riešenia, vrátane kultúrnych služieb pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva, – aktivity na zlepšenie informovanosti o kultúrnej ponuke v regióne, – vzdelávanie v kultúre a vytváranie podmienok na podporu talentovaných umelcov, popularizačné aktivity o kultúre a umení, – podpora a spolupráca s nezaradovanou kultúrou, nezávislou kultúrnou scénou, – aktivity umožňujúce a prehľbujúce participáciu na umení a kultúre, – rozvoj medzinárodnej kultúrnej spolupráce, kultúrne výmeny, – optimalizácia správy a prevádzky kultúrnych zariadení, – podpora kvalitného umenia vo verejnom priestore, – aktivity rozvíjajúce súčasné umenie, – kultúrne iniciatívy reflektujúce globálne výzvy, digitalizáciu a inovatívne formy tvorby a prezentácie kultúrnych služieb. 		
	<p>4.3.2. Integrovaný projektový balíček – Generovanie ekonomických benefitov z kultúry cez podporu kultúrneho turizmu a kreatívneho priemyslu</p> <ul style="list-style-type: none"> – tvorba komplexných produktových balíkov kultúrneho cestovného ruchu, – medzisektorové partnerstvá pre inováciu a skvalitňovanie služieb v kultúrnom cestovnom ruchu, – tvorba podmienok pre kreatívny priemysel – v podobe projektu Krajského kreatívneho centra a v oblasti samostatných programov pre konkrétne odvetvia (napr. ľudovo-umelecké remeslá a pod.), – realizovať koncept Film Friendly Region, – spolupracovať s kreatívnymi odvetviami pri tvorbe a ponuke kultúrnych služieb, zavádzať inovácie, „smart riešenia“ v kultúre vrátane digitalizácie, prieniku nových médií do umeleckej tvorby a pod. 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
	<p>4.3.3. Integrovaný projektový balíček – Ekologicky udržateľná a "SMART" obnova kultúrneho dedičstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – obnova národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, pamäťových a fondových inštitúcií, expozícií a zbierok, knižničného fondu a depozitárov, ostatnej kultúrnej infraštruktúry, vrátane sakrálnych objektov v súlade s environmentálnymi princípmi, 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.

	<ul style="list-style-type: none"> – obnova a dobudovanie kultúrnej infraštruktúry so zapracovaním smart a inovatívnych riešení, – tvorba podmienok pre uchovávanie, ochranu, skúmanie a prezentáciu objektov kultúrneho dedičstva (hnutelných aj nehnuteľných, hmotných aj nehmotných) prostredníctvom podpory digitalizačných centier a depozitárov. 		
<p>Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov</p>			
<p>Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov</p>	<p>5.1.1. Integrovaný projektový balíček – Komplexná ústavná starostlivosť</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba nových budov, – modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov, – prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov, – zabezpečenie materiálno – technického vybavenia, – dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia, – budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorychlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia, – budovanie bezbariérových prístupov, – opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov. – vybudovanie zariadení poskytujúcich ústavnú paliatívnu starostlivosť, – vybudovanie systému starostlivosti pre ľudí bez domova, – podpora zdravotníckych zariadení na prijatie pacienta s ťažkým zdravotným postihnutím, – zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (ľudia na umelej pľúcnej ventilácii, ALS a pod.), – cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, – zvýšenie kvality fungovania sociálneho poradenstva v nemocnici, intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), – intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení, definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hradených z verejných zdrojov, – vytvorenie dátovej a komunikačnej platformy medzi nemocnicami, poliklinikami a poisťovňami, – dobudovanie infraštruktúry akútnej, neodkladnej a dlhodobej zdravotnej starostlivosti, – vytvorenie dátového portálu pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc, 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – finančná podpora tvorby pracovných miest pre vytvorenie multiprofesionálnych tímov vrátane interdisciplinárneho vzdelávania, realizácia školení pre lekárov ako správne viesť tím profesionálov z rozličných oblastí, – finančná podpora vytvorenia pracovných miest verejných zdravotníkov na riešenie infekčných ako aj chronických neinfekčných ochorení, – vytvoriť a naplánovať potrebné preventívne kapacity a pracovné miesta psychológov, liečebných pedagógov a verejných zdravotníkov. 		
	<p>5.1.2. Integrovaný projektový balíček – Komplexná ambulantná starostlivosť</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba nových budov, – modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov, – prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov, – zabezpečenie materiálno – technického vybavenia, – dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia, – budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorychlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia, – budovanie bezbariérových prístupov, – opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov. – finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií, – vytvorenie centrálného objednávkového systému pacientov, – definovanie nových výkonov a zavedenie finančných motivácií (primárne cez poisťovne) na podporu zavádzania inovácií v ambulanciách (telemedicína, videokonzultácie, apod.), – informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, – projekty zamerané na poskytovanie domácej ošetrovateľskej služby a služieb ADOS (odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia), – vybudovanie siete zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť ambulantnou formou (napr. mobilné hospice), – zriadenie záchytných izieb (záchytka), – podpora psychologického poradenstva, podpora zriaďovania psychiatrických ambulancií pre dospelých, – intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), – intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení, 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – finančná podpora vzniku pracovných miest pre primárnu ambulantnú zdravotnú starostlivosť, – finančná podpora vzniku pracovných miest pre multiprofesionálne tímy špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, realizácia školení pre lekárov ako správne viesť tím profesionálov z rozličných oblastí, – finančná podpora vytvorenia pracovných miest verejných zdravotníkov na riešenie infekčných ako aj chronických neinfekčných ochorení, – vytvoriť a naplánovať potrebné preventívne kapacity a pracovné miesta pre mladých lekárov v nedostatkových špecializačných oboroch. 		
	<p>5.1.3. Integrovaný projektový balíček – Komplexná lekárenská starostlivosť</p> <ul style="list-style-type: none"> – refundácia nákladov na modernizáciu a rekonštrukciu existujúcich budov, – refundácia stavebných úprav a rekonštrukcie vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov, – refundácia materiálo – technického vybavenia a certifikovaného nábytku, – refundácia prvého návozu liekov, – refundácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorychlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia, – refundácia bezbariérových prístupov, – opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov, – projektová, organizačná a aplikačná podpora pre zriaďovanie lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární a v pobočke verejnej lekární, – komplexná podpora aktivít zameriavajúcich sa na práva pacientov, – aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami, – refundácia nákladov na kolký a poplatky spojených so vstupnými inšpekciami a vydaním rozhodnutí autorít ako RÚVZ, ŠÚKL, VÚC, MZ SR a pod., – refundácia platieb za ADC číselník, – refundácia nákladov na branding, označenie lekárne vrátane návestných tabúl, – podpora pre existujúcich poskytovateľov lekárenskej starostlivosti, vo verejnej lekární a v pobočke verejnej lekární v obciach s počtom obyvateľov do 4000, pozn.: pokiaľ pod jedným IČO sú vedené dve miesta výkonu práce v rôznych obciach, podpora sa vzťahuje pre obidve miesta výkonu práce, – refundácia nákladov na vyššie uvedené aktivity sa vzťahuje len na tých držiteľov rozhodnutí na prevádzkovanie verejnej lekární a pobočky verejnej lekární, ktorí boli založení v OR SR po 1.1.2021, – výnimku z vyššie uvedených pravidiel tvoria ústavné, ambulantné a kúpeľné zariadenia s počtom lôžok max. 120, ktoré sú umiestnené v mestách/obciach s 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>

	<p>počtom obyvateľov do 10000, ktoré môžu požiadať o finančnú podporu aj pre zriadenie novej verejnej lekárne a pobočky verejnej lekárne, príp. na odkúpenie existujúcej lekárne.</p>		
	<p>5.1.4. Integrovaný projektový balíček – Komplexná kúpeľná starostlivosť</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba nových budov, – modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov, – prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov, – opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov, – výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov zdrojov minerálnej vody, – výstavba a rekonštrukcia cestných komunikácií, inžiniersko-technických sietí, – zabezpečenie materiálno – technického vybavenia, – dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia, – budovanie bezbariérových prístupov, – budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorychlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia, – vytvorenie dátovej a komunikačnej platformy medzi nemocnicami, poliklinikami a poisťovňami, – vytvorenie dátového portálu pre porovnanie kvality lekárov a nemocníc, – intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení, definovaním nároku pacienta a rozsahu zdravotných služieb hradených z verejných zdrojov, – finančná podpora tvorby pracovných miest pre vytvorenie multiprofesionálnych tímov vrátane interdisciplinárneho vzdelávania, realizácia školení pre lekárov ako správne viesť tím profesionálov z rozličných oblastí, – vytvorenie a financovanie pracoviska telerehabilitácie na podporu domáceho pohybového režimu na úrovni primárnej až terciálnej prevencie, – vytvoriť a naplánovať preventívne potrebné kapacity a pracovné miesta pre lekárov a zdravotnícky personál v špecializačnom odbore Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, – vytvoriť priestorové, materiálne a personálne podmienky pre preventívnu, pracovnú a sociálnu rehabilitáciu, – vytvoriť podmienky pre cezhraničnú spoluprácu v oblasti poskytovania rehabilitačnej a kúpeľnej starostlivosti, – zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (po náhlych cievnych mozgových príhodách, ALS, ťažkom postihu pohybového aparátu a pod.), 	<p>0 / ?</p>	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>

	– finančná podpora hydrogeologického, klimatologického a medicínskeho výskumu zdrojov minerálnej vody pre uznanie prírodných minerálnych liečivých zdrojov.		
Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť			
Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania			
Špecifický cieľ 6.1: Rozvoj sociálnych služieb v Košickom kraji	6.1.1. Integrovaný projektový balíček – Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb – realizácia deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb (nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálno-technického vybavenia), – podpora pre ďalšie využitie objektov zariadení sociálnych služieb, ktoré prešli deinštitucionalizáciou a transformáciou, prevádzka zariadení, podpora rozvoja ľudských zdrojov.	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
	6.1.2. Integrovaný projektový balíček – Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti – poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami, či u osôb s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch, – zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia.	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
	6.1.3. Integrovaný projektový balíček – Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby – podpora neformálnych opatrovateľov v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkového zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a pod., pre jej kvalitné zabezpečovanie, – posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.

	<p>6.1.4. Integrovaný projektový balíček – Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb</p> <ul style="list-style-type: none">– výstavba, rekonštrukcia a obnova zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov,– budovanie nových, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializované zariadenia, zariadenia pre seniorov, zariadenia podporovaného bývania, zariadenia opatrovateľskej služby), vrátane služieb krízovej intervencie (zariadenie núdzového bývania, nízkoprahové denné centrá, útulky, komunitné centrá, integračné centrá),– zriaďovanie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti v prirodzenom rodinnom prostredí,– výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov existujúcich a nových zariadení sociálnych služieb poskytujúcich ubytovanie formou prístrešia na účel prenocovania (§ 25 Nocľaháreň), ubytovanie na určitý čas (§ 26 Útulok, § 27 Domov na polceste, § 29 Zariadenie núdzového bývania), t.j. investície v tejto oblasti zabezpečia lepšiu dostupnosť v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie a to rozšírením kapacít pre prijímateľov uvedených sociálnych služieb, nevyhnutné materiálno-technické vybavenie,– dobudovanie komunitných centier a zlepšenie ich vybavenosti – nákup materiálno technického vybavenia, najmä zamerané na nákup IKT, nevyhnutné drobné stavebné úpravy súvisiace s inštaláciou IKT a bezpečnosťou objektu,– podporné služby ako prevencia straty bývania, získavanie presnejších informácií o počte a potrebách ľudí bez domova,– vytváranie podmienok pre vznik a podporu ambulantných a terénnych sociálnych služieb (opatrovateľská služba, domov sociálnych služieb, rehabilitačné stredisko, centrá včasnej intervencie) vrátane služieb pre ohrozené skupiny (nízkoprijímoví, drogovovo závislí, ľudia bez domova, obeť násillia/sexbiznisu, ľudia z vylúčených komunit, atď.),– vzdelávanie odborných pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb vrátane supervízie a intervízie, a zároveň zvyšovanie finančného ohodnotenia,– tvorba pracovných miest a benefitov (finančné a nefinančné) pre zamestnancov pracujúcich v sociálnych službách, zvýšenie dôrazu na personálnu politiku v zariadeniach sociálnych služieb,– alternatívne formy podpory (ako napr. osobná asistencia); inovatívne formy podpory nezávislého a aktívneho života (napr. prostredníctvom e-mobility, zdokonaľovaním kompenzačných pomôcok, rozvojom robotizácie, a pod.),	0 / ?	<p>Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
--	---	-------	--

	– podpora pilotných projektov sociálnych inovácií, a zároveň rozvoj sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií.		
Špecifický cieľ 6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania	<p>6.2.1. Integrovaný projektový balíček – Podpora nájomného bývania</p> <p>Oprávnené aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov za účelom tvorby nájomného bývania, – podpora nájomného bývania pre zamestnancov mestských podnikov, zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a pre iných zamestnancov (napr. učitelia, zdravotnícki pracovníci, a pod.) ako súčasť personálnych politík), ľudí v neistom bývaní, ľudí bez domova, príp. iné zraniteľné skupiny, – podpora iniciatív výstavby sociálnych a nájomných bytov na území kraja (napr. koordinačné a metodické zastrešenie zo strany VÚC). 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
Špecifický cieľ 6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny	<p>6.3.1. Integrovaný projektový balíček – Zabezpečenie dostupných sociálnych služieb a rozvoja komunitných aktivít pre špecifické skupiny obyvateľstva</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmapovanie sociálne vylúčených lokalít a lokalít ohrozených sociálnym vylúčením na území KSK, – podpora analýz na mapovanie potrieb ohrozených domácností a sociálneho začleňovania, – príprava manuálu pre samosprávy a mentoring pri zavádzaní postupov do praxe pre podporu samostatného bývania MRK, – podpora dostupného právneho poradenstva pre obyvateľov (pre oblasti dlhov, bývania, pracovnoprávných vzťahov a pod.) a podpora advokátskych organizácií venujúcich sa témam pracujúcich chudobných, nedostupného bývania a pod., – programová a osvetová podpora dospelých ohrozených sociálnym vylúčením, – podpora materských/rodinných/komunitných centier (vzdelávanie, trávenie voľného času a iných komunitných aktivít), – programová podpora detí a mládeže, opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov pôsobiacich na deti a rodiny, – podpora poskytovania ranej starostlivosti a včasnej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov z prostredia marginalizovaných rómskych komunit, – edukačné aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami a sociálnym vylúčením osôb v seniorskom veku a/alebo osôb so zdravotným postihnutím, – podpora aktivít aktívneho starnutia, – vytvorenie informačného centra pre cudzincov, zvýšenie dostupnosti inštitucionálnej pomoci pre cudzincov, odstraňovanie jazykovej bariéry 	0	Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.

	<p>cudzincov (poskytovanie informácií vo viacerých jazykoch, výučba slovenčiny a reálí, kariérové poradenstvo k získaniu potrebných zručností),</p> <ul style="list-style-type: none"> – príprava analýz, zber údajov na získanie presnejších informácií o obyvateľoch MRK s cieľom zabezpečenia postupnej integrácie do majoritnej spoločnosti a následného zlepšenia ich kvality života, – podpora pilotných projektov sociálnych inovácií, – podpora nadácie KSK, – podpora dobrovoľníctva v Košickom kraji, – podpora integračného centra Košického kraja. 		
<p>Špecifický cieľ 6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania</p>	<p>6.4.1. Integrovaný projektový balíček – Sociálne podnikanie</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia objektov a nákup materiálovo-technického vybavenia pre fungovanie sociálnych podnikov a chránených dielní, – podpora vzniku sociálnych podnikov, – podpora vytvárania detašovaných pracovísk Sociálneho podniku Košického samosprávneho kraja, s.r.o., r.s.p. v okresných mestách s cieľom zvyšovania zamestnanosti miestneho obyvateľstva, koordinácie programov sociálnej pomoci pre obce s osobitným zreteľom na obce spadajúce do potravinových púští a na jednorodičov, – podpora edukačnej a osvetovej činnosti o výhodách spolupráce so sociálnymi podnikmi, – podpora udržateľnosti sociálnych podnikov v spolupráci s MPSVaR SR. 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>
<p>Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov</p> <p>Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia</p>			
<p>Špecifický cieľ 7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúry a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)</p>	<p>7.1.1. Integrovaný projektový balíček – Modernizácia kamerového systému, rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – prevencia kriminality (kamerové systémy, inštalácia nových svetelných bodov verejného osvetlenia, ich rekonštrukcia v rizikových lokalitách ako súčasť integrovaného projektu, posilnenie pomáhajúcich profesií, adresná podpora aktivít zameraných na primárnu prevenciu, osвета a scitlivovanie bezpečnostných zložiek), – terénna a dobrovoľnícka práca s rizikovými skupinami, – modernizácia existujúceho kamerového systému, rozširovanie kamerového systému, – budovanie a rozširovanie verejných WiFi sietí, – modernizácia a budovanie optických sietí, – informačné tabule, 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – vzdelávanie a školiace aktivity pre obyvateľov v oblasti digitálnych zručností a digitálnej bezpečnosti, – digitalizácia technických budov a tratí. 		
<p>Špecifický cieľ 7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti a zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti</p>	<p>7.2.1. Integrovaný projektový balíček – Obnova a modernizácia špecifických objektov pre nekomerčné využitie a obnova a modernizácia zariadení civilnej ochrany a ďalších zariadení pre účely ochrany zdravia, životov a majetku</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekonštrukcia špecifických objektov nekomerčnej vybavenosti (najmä obecný úrad, hasičská zbrojnica, obecná polícia) a ich okolia, – rozširovanie existujúcich areálov cintorínov, – výstavba urnových hájov, – budovanie a obnova súvisiacej infraštruktúry, – obnova CO krytov, – zabezpečenie vybavenia potrebného pre zabezpečovacie a záchranné práce pri záplavách, zosuvoch pôdy a iných haváriách, ktoré ohrozujú obyvateľstvo, – nová komunikačná bezpečnostná infraštruktúra technických a logistických kapacít pre komunikáciu a krízové riadenie, včasné varovanie a vyzušovanie (IMOS). 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou a novými zábermi pôdy. Vzhľadom k tomu, že aktivity sú spojené takmer výlučne s urbanizovaným prostredím, nepredpokladáme významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
<p>Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia</p>	<p>7.3.1. Integrovaný projektový balíček – Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu elektriny, plynu, vodíka, ropovodov a produktovodov</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizácia a budovanie infraštruktúry pre distribúciu elektriny, plynu, vodíka, ropovodov a produktovodov. 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Budovanie infraštruktúry pre distribúciu elektriny, plynu, vodíka, ropovodov a produktovodov môže v závislosti od lokalizácie a rozsahu predstavovať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000. V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.
	<p>7.3.2. Integrovaný projektový balíček – Vodíkové údolie Košického kraja</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapožičanie autobusov na vodíkový pohon a k tomu prislúchajúcu infraštruktúru s cieľom zbierať dôležité dáta pre správnu implementáciu vodíkových autobusov. Zapožičiavanie iných typov vozidiel (napr. smetiarske auto, kamión, dodávka a pod.) na alternatívny (bezemisný) pohon (napr. vodík) s cieľom zozbierať dáta pre ich správnu implementáciu a teda dekarbonizáciu sektora dopravy, 	0 / ?	Projektový balíček obsahuje aktivity, ktoré sú spojené s novou výstavbou, novými zábermi pôdy a tým pádom aj s možnými zásahmi do území sústavy Natura 2000. Budovanie energetickej infraštruktúry môže v závislosti od lokalizácie a rozsahu predstavovať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000.

	<ul style="list-style-type: none"> – vytvorenie energeticky sebestačných budov (selfsufficient off grid) s využitím vodíkových technológií a obnoviteľných zdrojov, – budovanie obnoviteľných zdrojov za účelom ich využitia na výrobu zeleného resp. obnoviteľného vodíka, – budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry v nadväznosti na budúci rozvoj elektromobility, vodíkoveho pohonu a iných alternatívnych pohonov (mimo pohonov na báze fosílnych palív), budovanie čerpacích staníc na vodík ako aj doplnenie mobilnej čerpacej stanice na vodík, – investičné aktivity súvisiace s vybudovaním výroby zeleného resp. obnoviteľného vodíka a jeho skladovania v spolupráci s Kosit a.s. a spoločnosťou W2H2 KSK,s.r.o. (vrátane projektovej dokumentácie, štúdie realizovateľnosti a ďalších aktivít potrebných pre spustenie prevádzky), – príprava akčného plánu Vodíkovej stratégie Košického kraja, príprava stratégie vodíkovej mobility v Košickom kraji, – príprava štúdií so zaradením vodíkovej infraštruktúry v rámci dopravy, investičné aktivity súvisiace s nákupom vodíkových autobusov, vodíkovej infraštruktúry ako aj nákladmi potrebnými na prípravu a realizáciu ďalších aktivít v súvislosti s vytvorením Vodíkoveho údolia v Košickom kraji. – príprava štúdie rozvoja letectva v regióne, ktorej súčasťou je využitie dronov na vodíkový pohon, – investičné akcie súvisiace s vytvorením digitálneho dvojčata Vodíkoveho údolia s využitím smart technológií, – investičné aktivity súvisiace s vývojom a výrobou vodíkovej lode (vrátane štúdií, projektovej dokumentácie, realizovateľnosti, výskumu a vývoja technologického riešenie vodíkoveho pohonu) a spotrebou vodíka, – organizovanie workshopov a propagovanie vodíkových technológií s cieľom zvyšovať povedomie o vodíku a spolupracovať s existujúcimi zahraničnými vodíkovými údoliami. – úprava existujúcej plynovej infraštruktúry za účelom využitia potrubia pre transport vodíka z Ukrajiny, – podpora využívania zeleného vodíka v priemysle. 		<p>V prípade realizácie aktivít spojených so zásahmi do území sústavy Natura 2000 a do ich tesnej blízkosti bude potrebné vykonať hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov.</p>
<p><u>Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu</u></p>			
<p>Strategický cieľ 8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy</p>			
<p>Špecifický cieľ 8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy</p>	<p>8.1.1. Integrovaný projektový balíček – Vytváranie a udržiavanie analyticko-strategických kapacít</p>	<p>0</p>	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – tvorba, implementácia a vyhodnocovanie plnenia analytických, strategických a koncepcných dokumentov (v oblasti zdravotníctva, civilnej ochrany, „smart“ riešení, športu, kultúry, turizmu, nízkouhlíkového hospodárstva a pod.), – investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiacich v komunite alebo partnerov pôsobiacich v komunite, – analyticko-strategické činnosti, tvorba, implementácia, hodnotenie a monitorovanie strategických dokumentov v oblasti bezpečnosti a predchádzania vzniku, prehlbovania sociálno-patologických javov, – monitorovanie a hodnotenie PHRSR, – podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, – personálne posilnenie sektorových špecialistov na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy a štátnej správy, – tvorba analytických podkladov ako podklad pre volených zástupcov, aby prijímali kvalifikované rozhodnutia založené na objektívnych faktoch (evidence-based politiky). 		<p>Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>
	<p>8.1.2. Integrovaný projektový balíček – Posilnenie procesu participatívneho plánovania a sieťovanie aktérov z verejného, občianskeho a súkromného sektora za účelom rozvoja ekonomických, sociálnych a vzdelávacích aktivít</p> <ul style="list-style-type: none"> – vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií (formou webinárov, info mailov a pod.), – realizácia podujatí a stretnutí, – správne nastavenie procesov vo verejných politikách, – investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie, – podpora vzniku a fungovania MAS, KOOCR, OOCR, klastrov, výskumných, kreatívnych a inovačných centier a partnerstiev vrátane medzinárodnej spolupráce, – zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov územného plánovania. 	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.</p>
	<p>8.1.3. Integrovaný projektový balíček – Elektronizácia a digitalizácia verejných služieb a podpora v oblasti získavania a zverejňovania „big data“</p>	0	<p>Projektový balíček neobsahuje aktivity, ktoré by mohli byť spojené s novými významnými zábermi pôdy a zásahmi do území sústavy</p>

	<ul style="list-style-type: none">– podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem a súvisiacich nástrojov s pridanou hodnotou pre inteligentné rozhodovanie, plánovanie a správu,– elektronické služby miest, obcí a VÚC,– digitalizácia územného plánu,– tvorba špecializovaných portálov určených na publikáciu dát, vrátane geografických údajov a územnoplánovacích dokumentov založených na GIS,– manažment dát a analýz spracovaných s geografickým priemetom a otvorených pre verejnosť a tretie strany.		Natura 2000, preto sa negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 nepredpokladá.
--	---	--	--

Vysvetlivky:

0 - nepredpokladá sa žiadne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000,

0 / ? – opatrenie môže mať negatívny vplyv (v niektorých prípadoch aj pozitívny vplyv), ale nemusí mať žiadne v závislosti od umiestnenia konkrétnej činnosti a jej technického prevedenia.

6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany

Žiadnu z aktivít nie je možné v súčasnosti presne lokalizovať a identifikovať konkrétne dotknuté územia sústavy Natura 2000 a rozsah ovplyvnenia predmetov ochrany, preto nie je možné identifikovať ani jednotlivé dotknuté predmety ochrany. Identifikáciu dotknutých predmetov ochrany bude nutné vykonať na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení. Primerané hodnotenie konkrétnych projektov / činností bude potrebné vypracovať pri všetkých projektoch priamo zasahujúcich do území sústavy Natura 2000, pri projektoch lokalizovaných v tesnej blízkosti týchto území, kde nie je možné jednoznačne vylúčiť ich ovplyvnenie a tiež pri projektoch zasahujúcich do migračných koridorov druhov európskeho významu.

Predchádzajúca kapitola poukázala na fakt, že pri viacerých aktivitách navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente sa dá očakávať mierne až významne negatívny, ale aj pozitívny vplyv na územia sústavy Natura 2000, čo bude možné presne definovať až na úrovni konkrétnych projektov.

6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany (predovšetkým významnosti identifikovaných vplyvov na dotknuté predmety ochrany ako významný negatívny vplyv, mierne negatívny vplyv, žiadny vplyv, významný pozitívny vplyv, mierne pozitívny vplyv, pre plány a programy aj nevyhodnotiteľný vplyv)

Z všeobecného hodnotenia vplyvov v kap. 6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000, kde boli tabuľkovou formou vyhodnotenú potenciálne vplyvy jednotlivých aktivít navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente vyplýva, že žiadnu z aktivít nie je možné v súčasnosti lokalizovať. Z toho vyplýva, že vplyvy strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 a tiež ich predmety a ciele ochrany nie sú pri väčšine aktivít vyhodnotiteľné a bude nutné vykonať primerané hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení.

6.3. Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov (kumulatívne účinky spolu s účinkami realizovaných a pripravovaných plánov, programov a projektov)

Vzhľadom k tomu, že nie je možné jednoznačne vyhodnotiť vplyvy na konkrétne územia kvôli všeobecnému charakteru hodnoteného strategického dokumentu, nie je možné vyhodnotiť ani kumulatívne vplyvy. Je veľmi pravdepodobné, že ak budú viaceré opatrenia aplikované v rovnakom priestore alebo v tesnej blízkosti, ich vplyv na územia sústavy Natura 2000 sa bude kumulovať (napr. kumulatívny vplyv aktivít v oblasti poľnohospodárstva a pod.). Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov bude preto predmetom ďalšieho spodrobnenia v prípade jednotlivých aktivít / projektov.

Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov s inými projektmi a činnosťami, ktoré nesúvisia s hodnoteným strategickým dokumentom musí byť predmetom posudzovania v prípade konkrétnych projektov.

7. Vyhodnotenie vplyvov plánu, programu alebo projektu na integritu území sústavy Natura 2000

Z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu vyplynulo, že vplyvy strategického dokumentu a aktivít, ktoré sú v ňom navrhované, na územia sústavy Natura 2000 a tiež na ich predmety a ciele ochrany nie sú v mnohých jednoznačne vyhodnotiteľné a bude nutné vykonať primerané hodnotenie na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení v prípade všetkých projektov, kde nebude možné jednoznačne vylúčiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Preto nie je možné vyhodnotiť ani vplyvy strategického dokumentu na integritu území sústavy Natura 2000.

Zároveň nie je možné v tejto fáze vylúčiť možnosť negatívneho ovplyvnenia integrity území sústavy Natura 2000, nakoľko niektoré z aktivít vyplývajúcich s hodnoteného strategického dokumentu môžu v prípade nevhodnej lokalizácie predstavovať negatívne ovplyvnenie integrity území sústavy Natura 2000.

8. Návrh zmierňujúcich opatrení

Obsahom hodnoteného strategického dokumentu je návrh stratégie hospodárskeho rozvoja Košického samosprávneho kraja. Aktivity vyplývajúce z hodnoteného strategického dokumentu na dosiahnutie hospodárskeho rozvoja kraja zasahujú všetky zložky životného prostredia rôznych spôsobom a preto budú v mnohých prípadoch ovplyvňovať územia sústavy Natura 2000.

Pri návrhu opatrení vo fáze projektovej prípravy konkrétnych projektov / činností je potrebné sa zamerať hlavne na ich zmierňujúci vplyv na konkrétne predmety ochrany dotknutých územiach Natura 2000. V tejto fáze hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 majú navrhované opatrenia všeobecný charakter a odkazujú na potrebu ďalšieho hodnotenia konkrétnych projektov počas ich prípravy:

- V prípade zásahov do území sústavy Natura 2000 vykonať primerané hodnotenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán.
- Realizovať primerané hodnotenie vplyvu plánu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán v prípade zasahovania do území sústavy Natura 2000, do domovských okrskov predmetov ochrany CHVÚ a ÚEV a vyhodnotiť zábery potravných biotopov a migračných podmienok.
- Pri zásahoch do vodných tokov, ktoré sú súčasťou ÚEV alebo ich časť je súčasťou ÚEV a predmety ochrany sú priamo závislé od tohto vodného toku, odporúčame vykonať primerané hodnotenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán bez ohľadu na vzdialenosť od hranice od ÚEV, hlavne ak je aktivita spojená s rizikom havárie a únikom znečisťujúcich látok do vodného prostredia.
- Pri realizácii činností ovplyvňujúcich hydrologické pomery detailne a odborne zhodnotiť a štúdiami podložiť ovplyvnenie hydrologických pomerov v najbližšie sa nachádzajúcich územiach sústavy Natura 2000,
- Zvláštnu pozornosť pri ďalšom hodnotení aktivít, resp. projektov z nich vyplývajúcich venovať tým projektom, ktoré budú lokalizované mimo zastavané územia obcí a budú predstavovať narušenie biotopov európskeho a národného významu.

9. Záver

Z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“ na dotknuté územia sústavy Natura 2000 vyplynulo, že vplyvy na územia sústavy Natura 2000 vrátane kumulatívnych vplyvov, vplyvov na ich predmety ochrany a ciele ochrany a vplyvy na ich integritu nie sú jednoznačne vyhodnotiteľné z dôvodu absencie presných údajov o lokalizácii konkrétnych aktivít a ich technickom riešení. Na základe podrobnosti a informácií uvedených v hodnotenom strategickom dokumente nie je možné potvrdiť ani vyvrátiť významné negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Toto hodnotenie však poukazuje na aktivity (resp. projektové balíčky), pri ktorých je riziko negatívneho ovplyvnenia území sústavy Natura 2000 v prípade nevhodnej lokalizácie.

Hodnotenie poukázalo na potrebu ďalšieho hodnotenia, resp. na nulové vplyvy pri jednotlivých aktivitách navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente a tiež navrhuje všeobecné opatrenia na zmiernenie a predchádzanie negatívnych vplyvov. V prípade identifikácie území sústavy Natura 2000 dotknutých realizáciou opatrení / aktivít navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente vo fáze prípravy konkrétnych projektov bude potrebné tieto vplyvy vyhodnotiť v samostatnom hodnotení. Všetky budúce aktivity vyplývajúce z napĺňania cieľov a opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR.

Vzhľadom k týmto zisteniam nie je v tejto fáze potrebné žiadne z navrhovaných opatrení / aktivít popisované v strategickom dokumente vylúčiť z dôvodu prítomnosti jednoznačne identifikovaného významného negatívneho vplyvu. Na základe hodnotenia strategického dokumentu ako celku, hodnotenia jeho cieľov a opatrení **nebol identifikovaný významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000.** Zároveň je potrebné dodať, že toto hodnotenie predloženého strategického dokumentu nenahrádza posúdenie jednotlivých investičných projektov z neho vyplývajúcich, a preto **jednotlivé konkrétne plány a projekty vyplývajúce z predloženého PHRSR KSK bude potrebné dôsledne posudzovať v samostatných konaniach.**

Zodpovedný riešiteľ: Mgr. Juraj Nechaj

autorizovaná osoba podľa § 28a zák. NR SR č. 543/2002 Z. z., o ochrane prírody a krajiny,
v znení neskorších predpisov číslo osvedčenia: 03/2022 (platnosť do 21.04.2027)

10. Použité zdroje údajov

- „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“, Košický samosprávny kraj, 12/2023,

Legislatívne dokumenty a schválené metodiky:

- Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, SAŽP, 2023,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu
- Hodnotenie plánov a projektov významne ovplyvňujúcich lokality sústavy Natura 2000 (Metodická príručka k ustanoveniam článkov 6(3) a 6(4) smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín), MŽP SR 2002,

Použitá literatúra a internetové zdroje:

- Komplexný monitorovací systém ŠOP SR (<http://www.biomonitoring.sk/>),
- Mapový portál <http://maps.sopsr.sk/>,
- Natura 2000 – Sústava chránených území členských krajín EÚ, <http://www.sopsr.sk/natura/>,
- <https://natura2000.eea.europa.eu/>.